

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.

0033 OSLO

Ávjovárgeaidnu 50
9730 Kárášjohka/Karasjok
Telefovndna +47 78 47 40 00
Telefákša +47 78 47 40 90
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
NO 974 760 347

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER
Sten Olav Heahtta, +47 78 48 42 24
sten.olav.heahhta@samediggi.no

DIN ČUJ./DERES REF.
11/1048

MIN ČUJ./VÁR REF.
12/5187 - 2
Almmut go váiddát oktavuoda/
Oppgis ved henvendelse

BEAIV/DATO
15.01.2013

Konsekvensutredning i åpningsprosessen for petroleumsvirksomhet i Barentshavet sørøst

Vi viser til brev av 15.10.2012 om konsekvensutredning i åpningsprosessen for petroleumsvirksomhet i Barentshavet sørøst. I brevet åpnes det for å gi kommentarer knyttet til konsekvensutredningen. Vi viser også til vår høringsuttalelse av 27.2.2012 til program for konsekvensutredning for Barentshavet sørøst.

Sametinget vil berømme OED for at det er lagt opp til en åpen og inkluderende prosess i forbindelse med konsekvensutredningen. I vår høring til programmet for utredningen fokuserte vi på følgende forhold:

- Det samiske folks rettigheter i forhold til olje- og gassressursene.
- Konsekvensene økt petroleumsvirksomhet kan ha for samisk kultur og samfunnsliv, da spesielt med tanke på virkninger av den samlede utbyggingen i nordområdene.
- Ringvirkninger for samisk kultur og samfunn, herunder næringsutøvelse, bosetting, sysselsetting, kompetanse, kapasitet, kulturutøvelse, identitetsutvikling, mv.
- Vurderinger av tiltak, også av kompensierende karakter, som kan virke til fordel og ha positive ringvirkninger for samisk kultur og samfunn.

I konsekvensutredningen er virkninger på samiske interesser vurdert i kapittel 3.9. Det er konsultentselskapet Pöyry som har stått for utredningen. Studien til Pöyry er basert på tidligere utredninger, supplert med intervju av NRL.

Konsultentselskapet konkluderer med at en fremtidig petroleumsvirksomhet vil kunne berøre samiske interesser. De mener at mulig negativ virkning i hovedsak vil oppstå for reindriften. De direkte virkningene for reindrift vil være arealbeslag ved innlandføring og utbygging av infrastruktur, samt forstyrrelser av økt helikoptertrafikk. Indirekte virkning vil være konkurranse om arbeidskraft. Generelt mener Pöyry at økt sysselsetting i regionen vil kunne gi positive effekter også for den samiske befolkningen. Deres begrunnelse for dette er at den økte aktiviteten vil bidra til å skape arbeidsplasser også for samer.

I utredningen skiver konsulentselskapet et kort avsnitt om virkninger for samisk bosetting. Denne delen har ingen konklusjon og virker uferdig. Det står at ny bosetting som følge av petroleumsvirksomhet kan påvirke samisk bosetting, men at dette avhenger av antall arbeidsplasser og hvor arbeidskraften kommer fra.

Sametinget mener at konsulentselskapet Pöyry har en noe overfladisk tilnærming til problemstillingen om hvilke konsekvenser økt petroleumsvirksomhet kan ha for samisk kultur og samfunnsnivå. De konklusjonene som trekkes er tilsynelatende ganske logiske og det kan vel ikke bestrides at også samer vil kunne nyte godt av at det skapes nye arbeidsplasser i nordområdene. Også Sametinget er positiv til økt aktivitet i regionen, men ønsker ikke at dette skal gå på bekostning av samiske interesser og samfunnsutvikling. Vi skulle ønske en mer omfattende studie av virkningene som den samlede utbyggingen kan ha for de samiske samfunnene i nord. Mange små kystsamfunn er i dag truet av fraflytting. Ungdommen flytter ut og dette fører til en utarming av lokalsamfunnene på kysten. Vil denne utvikling akselerere som følge av økt oljeutvinning? Vil tradisjonelle samiske næringer som reindrift, fiske, jordbruk og annen utmarksbruk bli utkonkurrert av attraktive arbeidsplasser i oljeindustrien? Og vil en slik utvikling være reverserbar etter at oljen tar slutt? Samiske samfunn i dag er små og sårbare. Derfor mener Sametinget at det bør settes av ressurser for å belyse disse problemstillingene. Sametinget kan ikke, uten at disse spørsmålene er nærmere utredet, slutte seg til at økt petroleumsvirksomhet vil være positivt for den samiske befolkning.

I Sametingets uttalelse til programmet etterlyste vi vurderinger av tiltak, også av kompensierende karakter, som kan virke til fordel og ha positive ringvirkninger for samisk kultur og samfunn. Vi kan ikke se at denne delen er besvart i konsekvensutredningen. Dette synes vi er skuffende og en svakhet ved konsekvensutredningen. Vi vil derfor igjen minne om det som står i Stortingsmelding 7 (2011-2012) om nordområdestrategien under kapittel 3.5:

Urfolksdimensjonen er sentral i regjeringens nordområdestrategi. Nordområdepolitikken skal bidra til å trygge og utvikle urfolks språk, kultur, næringer og samfunnsnivå. En utvikling med økt internasjonalisering, næringsvirksomhet og naturressursutnyttelse byr på nye muligheter, men øker samtidig presset på urfolks kultur og livsgrunnlag.

Vi har ved tidligere høringer uttrykt bekymring for konsekvensene økt petroleumsvirksomhet kan ha for samisk kultur og samfunnsnivå. Sametinget mener at regjeringens nordområdemelding underbygger denne bekymringen. I meldingen står det også at det er viktig at urfolks rettigheter blir etterlevd i utnyttelsen og forvaltningen av ressurser og miljø i nordområdene.

Sametingets konklusjon er at konsekvensutredningen for Barentshavet sørøst ikke i tilstrekkelig grad utreder virkningene økt petroleumsvirksomhet kan få for samisk kultur og samfunnsnivå. Den oppfyller heller ikke intensjonene i nordområdestrategien når det gjelder den samiske befolkningens muligheter til å utvikle sin kultur og sitt livsgrunnlag.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Sunniva Skålnes
ossodatdirektevra/avdelingsdirektør

Sten Olav Heahtta
seniorráđdeaddi/seniorráđgiver